

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเพณีครอบครัว ความผูกพันในครอบครัวกับความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ซึ่งกำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่จังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และวัยรุ่นที่ศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานกรมอาชีวศึกษา ชั้นปวช. 1-3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 389 ราย ผลการศึกษาผู้วิจัยนำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลและครอบครัว

ข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทสถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ศาสนาและลำดับที่เกิด ข้อมูลครอบครัวประกอบด้วย ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และสภาพปัจจุบันว่ากลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นพักอาศัยอยู่กับใคร

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 389 ราย ส่วนใหญ่มีอายุ 17 ปี รองลงมา 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.1 และ 25.7 ตามลำดับ และเป็นผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา 4-6 คิดเป็นร้อยละ 13.9, 11.6 และ 13.1 ตามลำดับ และในระดับชั้นปวช.1-3 คิดเป็นร้อยละ 20.1, 21.2 และ 20.1 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ร้อยละ 59.4 ของกลุ่มตัวอย่างศึกษาในสถานศึกษาที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา รองลงมา ร้อยละ 31.6 ศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่จังหวัด กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และร้อยละ 9.0 สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และส่วนใหญ่ร้อยละ 93.1 นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งร้อยละ 39.8 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นบุตรคนแรกของครอบครัว รองลงมาร้อยละ 29.0 คือเป็นบุตรคนสุดท้าย นอกนั้นเป็นบุตรคนเดียวและเป็นบุตรคนกลาง ร้อยละ 17.0 และ 14.1 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	192	49.4
หญิง	197	50.6
รวม	389	100.0
อายุ ($\bar{X} = 16.7$ ปี, $SD = 1.2$ ปี)		
15	71	18.3
16	100	25.7
17	121	31.1
18	64	16.5
19	33	8.4
รวม	389	100.0
ระดับชั้นเรียน		
มัธยม 4	54	13.9
มัธยม 5	45	11.6
มัธยม 6	51	13.1
ปวช.1	78	20.1
ปวช.2	83	21.2
ปวช.3	78	20.1
รวม	389	100.0
ประเภทสถานศึกษา		
สำนักงานกรมอาชีวศึกษา	231	59.4
สำนักงานเขตพื้นที่จังหวัด	123	31.6
ศูนย์การศึกษานอกกระบบ	35	9.0
และ การศึกษาตามอัธยาศัย		
(กศน.)		
รวม	389	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวนคน	ร้อยละ
ศาสนา		
พุทธ	362	93.1
อิสลาม	27	6.9
รวม	389	100.00
ลำดับที่ของการเกิด		
บุตรคนแรก	155	39.8
บุตรคนกลาง	55	14.1
บุตรคนสุดท้าย	113	29.0
บุตรคนเดียว	66	17.0
รวม	389	100.0

2. ลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.8 มีจำนวนสมาชิก 2-5 คน สูงสุด 14 คน ต่ำสุดมี 2 คน เมื่อซักถามถึงปัจจุบันว่าพักอาศัยอยู่กับผู้ใด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 72.5 พักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา โดยสถานภาพการสมรสของบิดามารดา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 69.2 มีสถานภาพการสมรสคู่คือบิดาและมารดา ยังคงอยู่ด้วยกัน รองลงมาแยกกันอยู่หรือหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 23.7 สำหรับการศึกษาของบิดามารดาและผู้ปกครองพบว่าส่วนใหญ่ จบชั้นประถมศึกษาร้อยละ 46.2, 43.6 และ 36.8 ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่สร้างรายได้หลักให้บิดามารดาและผู้ปกครอง พบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 49.2, 36.2 และ 50.0 ตามลำดับ และประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง คือร้อยละ 52.4 พบว่ามีรายได้ของครอบครัวพอใช้ ร้อยละ 29.9 ของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ไม่พอใช้ และร้อยละ 17.7 มีรายได้เหลือเก็บ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละของลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะครอบครัว	จำนวนคน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (Min = 2, Max = 14, Mode = 4)		
2-5 คน	287	73.8
6-10คน	85	21.8
10-14 คน	17	4.4
รวม	389	100.0
สถานภาพการสมรสของบิดามารดา		
คู่ (บิดามารดาอยู่ด้วยกัน)	269	69.2
แยก/ หย่าร้าง	92	23.7
หม้ายคนใดคนหนึ่งหรือทั้งสอง	28	7.1
รวม	389	100.00
ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับ		
บิดาและมารดา	269	69.1
บิดาคนเดียว	39	10.0
มารดาคนเดียว	43	11.1
ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด เช่น ลุง ป้า เป็นต้น	38	9.8
รวม	389	100.00
ระดับการศึกษาของบิดา (n = 308)		
ประถมศึกษา	142	46.2
มัธยมต้น	38	12.3
มัธยมปลาย/ ปวช./ อนุปริญญา	87	28.2
ปริญญาตรี/ สูงกว่า	41	13.3
รวม	308	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะครอบครัว	จำนวนคน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของมารดา (n = 312)		
ประถมศึกษา	132	43.6
มัธยมต้น	53	17.0
มัธยมปลาย/ ปวช./ อนุปริญญา	73	23.4
ปริญญาตรี/ สูงกว่า	50	16.0
รวม	312	100.00
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง(n = 38)		
ประถมศึกษา	14	36.8
มัธยมต้น	7	18.4
มัธยมปลาย/ ปวช./ อนุปริญญา	13	34.2
ปริญญาตรี/ สูงกว่า	4	10.6
รวม	38	100.00
อาชีพของบิดา (n = 308)		
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	71	23.1
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	53	17.2
เกษตรกรกรรม	24	7.8
รับจ้าง	153	49.2
งานบ้าน/ ว่างาน	7	2.3
รวม	308	100.00
อาชีพของมารดา (n = 312)		
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	80	25.6
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	38	12.1
เกษตรกรกรรม	19	6.1
รับจ้าง	113	36.2
งานบ้าน/ ว่างาน	62	19.9
รวม	312	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะครอบครัว	จำนวนคน	ร้อยละ
อาชีพของผู้ปกครอง(n=38)		
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	5	13.2
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	7	18.4
เกษตรกร	7	18.4
รับจ้าง	19	50.0
งานบ้าน/ ว่างาน	-	-
รวม	312	100.00
รายได้ของครอบครัวต่อปี		
ไม่พอใช้	116	29.9
พอใช้	204	52.4
มีเหลือเก็บ	69	17.7
รวม	389	100.0

ส่วนที่ 2 ระดับความเข้มแข็งของประเพณีครอบครัว ความผูกพันในครอบครัว และความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่าง

1. ระดับความเข้มแข็งของประเพณีครอบครัวตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาถึงระดับความเข้มแข็งของประเพณีครอบครัวตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า มีค่าเฉลี่ยความเข้มแข็งของประเพณีครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.90$, $SD = .40$) และเมื่อศึกษาถึงกิจกรรมของประเพณีครอบครัวตามวาระโอกาสต่าง ๆ พบว่า ระดับความเข้มแข็งของประเพณีครอบครัวด้านการรับประทานอาหารมีอยู่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.03$, $SD = .54$) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณีของครอบครัว ($\bar{X} = 1.98$, $SD = .49$) กิจกรรมวันหยุดสำคัญทางศาสนา ($\bar{X} = 1.93$, $SD = .53$) กิจกรรมการเฉลิมฉลองประจำปีและโอกาสพิเศษของครอบครัว ($\bar{X} = 1.82$, $SD = .55$) และกิจกรรมวันหยุดสุดสัปดาห์ ($\bar{X} = 1.76$, $SD = .54$) ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับความเข้มแข็งของประเพณีครอบครัว
ตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยรวม และ
จำแนกตามกิจกรรมของประเพณีครอบครัว

กิจกรรมของประเพณีครอบครัว	$\bar{X}$	SD	ค่าระดับ
1. การรับประทานอาหารมื้อเย็นของครอบครัว	2.03	.54	สูง
2. กิจกรรมวันหยุดสุดสัปดาห์	1.76	.54	ปานกลาง
3. กิจกรรมการเฉลิมฉลองประจำปีและโอกาสพิเศษ ของครอบครัว	1.82	.55	ปานกลาง
4. กิจกรรมวันหยุดสำคัญทางศาสนา	1.93	.53	ปานกลาง
5. กิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณี	1.98	.49	ปานกลาง
โดยรวม	1.90	.40	ปานกลาง

2. ระดับความผูกพันในครอบครัวตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ระดับความผูกพันในครอบครัวตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นใน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าค่าเฉลี่ยความผูกพันในครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.12$, $SD = .39$) ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับความผูกพันในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง
วัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยรวม

ระดับความผูกพันในครอบครัว	$\bar{X}$	SD	ค่าระดับ
โดยรวม	3.12	.39	ปานกลาง

3. ระดับความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ระดับความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา โดยรวมและจำแนกรายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยความเข้มแข็งทางใจโดยรวมอยู่ใน
ระดับสูง ($\bar{X} = 2.12$, $SD = .39$) และเมื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่นโดยจำแนก
รายด้าน พบว่าระดับความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นด้านแหล่งประโยชน์ภายนอก

(I have...) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.16$, $SD = .47$) รองลงมาได้แก่ ด้านความเข้มแข็งภายใน (I am...) ($\bar{X} = 2.13$, $SD = .44$) และด้านทักษะสังคม สัมพันธภาพระหว่างบุคคลและการจัดการปัญหา (I can...) ($\bar{X} = 2.05$, $SD = .44$) เรียงตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและจำแนกรายด้าน

ความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่น	$\bar{X}$	SD	ค่าระดับ
1. ด้านแหล่งประโยชน์ภายนอก (I have...)	2.16	.47	สูง
2. ด้านความเข้มแข็งภายใน (I am...)	2.13	.44	สูง
3. ด้านทักษะสังคม สัมพันธภาพระหว่างบุคคลและการจัดการปัญหา (I can...)	2.05	.44	สูง
โดยรวม	2.12	.39	สูง

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างประเพณีครอบครัว ความผูกพันในครอบครัว และความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. ความสัมพันธ์ระหว่างประเพณีครอบครัว ความผูกพันในครอบครัว และความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาพบว่าประเพณีครอบครัวและความผูกพันในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = .615$, และ $.315$ ตามลำดับ) ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเพณีครอบครัว ความผูกพันในครอบครัวและ
ความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตัวแปร	ประเพณีครอบครัว	ความผูกพันในครอบครัว	ความเข้มแข็งทางใจ
ประเพณีครอบครัว	1		
ความผูกพันในครอบครัว	.218**	1	
ความเข้มแข็งทางใจ	.615**	.315**	1

2. ความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมของประเพณีครอบครัว (5 ด้าน) ความผูกพันในครอบครัว และความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมของประเพณีครอบครัว (ซึ่งจำแนก 5 ด้าน) ความผูกพันในครอบครัว และความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การรับประทานอาหารมื้อเย็น (X_4) กิจกรรมวันหยุดสุดสัปดาห์ (X_5) กิจกรรมการเฉลิมฉลองประจำปีและโอกาสพิเศษของครอบครัว (X_6) กิจกรรมวันหยุดสำคัญทางศาสนา (X_7) กิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณี (X_8) และความผูกพันในครอบครัว (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่น (Y) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = .418, .488, .432, .494, .472$ และ .315 ตามลำดับ) รายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมของประเพณีครอบครัว ความผูกพันในครอบครัวและความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตัวแปร	(X_3)	(X_4)	(X_5)	(X_6)	(X_7)	(X_8)	(Y)
(X_3)	1						
(X_4)	.227**	1					
(X_5)	.269**	.533**	1				
(X_6)	.134**	.393**	.530**	1			
(X_7)	.073	.301**	.453**	.490**	1		
(X_8)	.107*	.290**	.373**	.476**	.652**	1	
(Y)	.315**	.418**	.488**	.432**	.494**	.472**	1

** $P < .01$, * $< .05$

ส่วนที่ 4 อำนาจในการทำนายของประเพณีครอบครัว และความผูกพันในครอบครัวต่อความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. อำนาจในการทำนายระหว่างประเพณีครอบครัว และความผูกพันในครอบครัวต่อความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยประเพณีครอบครัว ความผูกพันในครอบครัวสามารถร่วมกันทำนายความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < .001$) ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 41.3 ($R^2=0.413$) โดยเรียงจากตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายสูงสุดดังนี้ ประเพณีครอบครัว และความผูกพันในครอบครัว ($Beta = .574, \text{ และ } .190$ ตามลำดับ) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (ประเพณีครอบครัว และความผูกพันในครอบครัว) ต่อความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตัวแปรพยากรณ์	b	Beta	t	P-value
ประเพณีครอบครัว	.349	.574	14.37	.000
ความผูกพันในครอบครัว	.236	.190	4.76	.000

$R^2 = .413$ Adjusted $R^2 = .410$ overall $F = 135.942$ $P\text{-value} < .001$

2. อำนาจในการทำนายระหว่างกิจกรรมของประเพณีครอบครัว และความผูกพันในครอบครัวต่อความเข้มแข็งทางใจของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมของประเพณีครอบครัว และความผูกพันในครอบครัวสามารถร่วมกันทำนายความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < .001$) ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 41.6 ($R^2=0.416$) โดยเรียงจากตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายสูงสุดดังนี้ กิจกรรมวันหยุดสำคัญทางศาสนา ความผูกพันในครอบครัว กิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณี กิจกรรมวันหยุดสุดสัปดาห์ และการรับประทานอาหารมื้อเย็นครอบครัว ($Beta = .229, .195, .191, .178$ และ $.155$ ตามลำดับ) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (กิจกรรมของประเพณี
ครอบครัวและความผูกพันในครอบครัว) ต่อความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่น
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตัวแปรพยากรณ์	b	Beta	t	P-value
1. การรับประทานอาหารมือเย็นของ ครอบครัว	.348	.155	3.318	.001
2. กิจกรรมวันหยุดสุดสัปดาห์	.397	.178	3.516	.000
3. กิจกรรมวันหยุดสำคัญทางศาสนา	.518	.229	4.227	.000
4. กิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณี	.472	.191	3.670	.000
5. ความผูกพันในครอบครัว	.242	.195	4.776	.000
$R^2 = .416$ Adjusted $R^2 = .409$ overall $F = 54.611$ P-value <.001				